

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΜΥΣΣΕ: «Τά καπρίτσια της Μαριάννας». ΜΟΛΙΕ-ΡΟΥ: «Γιώργης Ντιαντέ». Θέατρο Κατερίνας Άνδρεάδη.

Πριν να μιλήσουμε για τὸ ἀληθινὰ ἐξαιρετικὸ καλλιτεχνικὸ γεγονός τῆς τελευταίας παραστάσεως τοῦ θεάτρου Ἀνδρεάδη, ἔχουμε, νομίζουμε, καθήκον νὰ ἐξάρουμε ἕνα ἄλλο γεγονός, ποῦ ἐνῶ φαινομενικὰ εἶναι ζήτημα ὕλικό, στο βάθος εἶναι ἐξίσου καλλιτεχνικό, ἐξίσου ἐξαιρετικὰ καλλιτεχνικό: γιατί μέσα σ' αὐτὸ βρίσκεται σ' ὅλη τὴν οὐσία της, τῆ δύναμή της καὶ τὴν ὁρμή της ἡ πνοή ποῦ ἐνέπνευσε τὴν παράσταση αὐτή, ἡ ἀνώτερη διάθεση, ἡ ὕψηλὴ εὐγενική θέληση ποῦ τὴν προετοίμασε καὶ τὴν πραγματοποίησε. Ἐννοοῦμε τὸ γεγονός τῶν ὕλικῶν θυσιῶν ποῦ ἐπρόσφερε καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ ἡ Κα Κατερίνα Ἀνδρεάδη γιὰ μιὰν ἀνώτερη καλλιτεχνικὴ ἐπιδίωξη, γιὰ μιὰν πρόθυμη, εὐλικρινή, ἀνυστερόβουλη ἐξυπηρέτησι τῆς Τέχνης τοῦ Θεάτρου στὸν τόπο μας. Ἦταν ἀρκετὸ νὰ δεῖ κανεὶς τὰ σκηникὰ καὶ τὶς ἐνδυμασίες τῶν δύο ἔργων, νὰ παρακολουθῆσι τὴ σκηνοθετικὴ τους ἀριότητα, ν' ἀκούσει τὴ μουσικὴ τους ὑπόκρουση, νὰ χειροκροτήσῃ, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἠθοποιούς, τοὺς ἄλλους συντελεστὲς τῆς καλλιτεχνικῆς τους ἐπιτυχίας—τὸν σκηνοθέτη, τὸν σκηνογράφο, τὸν μουσικοσυνθέτη, τοὺς μεταφραστές, τοὺς χορευτές, τοὺς ἄλλους ἀφανεῖς συνεργάτες τους—γιὰ ν' ἀντιληφθῆ καὶ νὰ ὑπολογίσει ποιὲς ὕλικες θυσίες ἐχρειάστηκαν γιὰ νὰ συγκεντρωθῆ καὶ νὰ ἐργασθῆ καὶ νὰ δημιουργήσῃ ὄλος αὐτὸς ὁ καλλιτεχνικὸς κόσμος. Καὶ τὶς θυσίες αὐτές δὲν τις ἔκαμε κανένας ὀργανισμὸς, καμιὰ ἐταιρία, ἀλλὰ ἕνα ἄτομο ἢ καλύτερα μιὰ ψυχὴ, ἀντλώντας ὄχι ἀπὸ κανένα πλούσιο ταμεῖο, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ περισσεύμα τῆς ἀγάπης της, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ της καὶ τῆς πίστεώς της στὴν ἰδέα τῆς Τέχνης.

Θυσίες; θὰ μπορούσε νὰ ρωτήσῃ κανεὶς. Γιατί θυσίες; Δὲν εἶναι καὶ τὸ θέατρο αὐτὸ μιὰ ἐπιχείρησι; Δὲν ἔκαμε κι' ἡ ἐπιχείρησι αὐτή, ὅπως κάθε ἄλλῃ, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα, μὲ τὴν πρόβλεψη τοῦ κέρδους; Μὰ ἐδῶ ἴσα-ἴσα εἶναι τὸ ζήτημα: ὅτι ἀκριβῶς δὲν ἔκαμε τὶς θυσίες αὐτές μὲ τὴν πρόβλεψη τοῦ κέρδους ἀπεναντίας τὶς ἔκαμε μὲ τὴν πρόβλεψη τῆς ζημίας. Γιατί εἶναι φανερό ὅτι ὁσὴν ἐπιτυχία κι' ἂν ἔχει ἡ σειρά παραστάσεων τῶν δύο αὐτῶν ἔργων—καὶ θὰ ἔχει βέβαια μεγάλην ἐπιτυχία—δὲν πρόκειται δυστυχῶς νὰ καλύψῃ τὶς μεγάλες δαπάνες. Τὸ μόνο κέρδος θὰ εἶναι τὸ κέρδος τῆς Τέχνης, τὸ ὕψηλὸ ἠθικὸ κέρδος, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μεγάλο βέβαια μέρος θὰ ἔχει καὶ ἡ Κα Ἀνδρεάδη, ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερο θὰ τὸ ἔχει τὸ Κοινό, ποῦ χαίρεται κι' ἀπολαβαίνει τέτοιες παραστάσεις κι' ἐπωφελεῖται ἀπ' αὐτές αἰσθητικὰ καὶ μορφωτικὰ.

Στὸν τόπο μας, ὅπου πολλές φορές ἡ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐργασία ξεπέφτει σὲ καθαρὰ οικονομικὴ, καθαρὰ ὀλισθητικὴ ἐπιχείρησι, τέτοιες προσπάθειες, ὅπως τῆς Κας Ἀνδρεάδη, ἀπὸ τὶς ὁποῖες αἰσθάνεται κανεὶς μὲ συγκίνηση ν' ἀναδίνεται ἡ ἀνώ-

τερη πνοή τοῦ εὐγενικοῦ ἰδανικοῦ, προκαλοῦν ξεχωριστὴ ἐκτίμησι κι' ἀξίζουν κάθε ἔπαινο.

* *

Καὶ τώρα γιὰ τὴν παράστασι.

Γιὰ τὰ ἔργα, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἰδιαιτέρως λόγος· εἶναι καὶ τὰ δύο γνωστὰ, κλασσικὰ μπορεῖ νὰ πει κανεὶς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῆ μονάχα ὅτι τὸ καθένα ἔχει τὴ δική του ἀτμόσφαιρα: τὸ πρῶτο τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ὄνειρου, τῆς ποιήσεως, τὸ δεύτερο τοῦ ρεαλιστικοῦ σαρκασμοῦ, τῆς σατύρας. Τὸ πρῶτο μᾶς ἀποκαλύπτει ἀνθρώπινες ψυχές, τὸ δεύτερο ἕνα κομμάτι ἀνθρώπινης ζωῆς—ἀποκαλύπτει τραγικὴς στο βάθος τους κι' οἱ δύο, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἡ πρώτη γίνεται ἄμεσος, μέσα σὲ δυνατὲς ἐκρήξεις πάθους, ἐνῶ ἡ ἄλλη κρύβεται κάτω ἀπὸ μιὰ κωμικὴ μάσκα, ποῦ τῆς δίνει δραματικότερο ἀκόμη τόνο.

Αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν ἔργων τὴν ἔδωσε θαυμάσια ἡ σκηνοθεσία τους. Τὴν ἐνοιώθεις ὄχι μόνο στὸ γενικὸ παρουσιασμὸ τους, μὰ καὶ σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες, στὸ κάθε τι, ἀπὸ τὴ μελετημένη καὶ γοργὴ ἐκτέλεσι ὡς τὸν τόνο τῆς ὀμιλίας καὶ τὶς κινήσεις τῶν ἠθοποιῶν. Ὁ κ. Σαραντίδης ἔβαλε παντοῦ τὴ σφραγίδα του, τὴ σφραγίδα τῆς καλλιτεχνικῆς ψυχῆς του καὶ τῆς ἱκανότητός του.

Οἱ σκηνογραφίες ἀληθινὰ καλλιτεχνήματα: δύο μεγάλοι ζωγραφικὸι πίνακες, ζωντανοί, ἐκφραστικοί, ὑποβλητικοί, πρὸ πάντων ζωντανοί, ἀλλὰ καὶ ἑναρμωσμένοι συγχρόνως ἐπιτυχέστατα μὲ τὴν ὅλη ἀτμόσφαιρα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἔργων. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ ὠραιότατες, ἀληθινὰ ἐμπνευσμένες ἐνδυμασίες, χαριτωμένα κομψοτεχνήματα, ποῦ, μαζί μὲ τὰ σκηνικά, μᾶς ἔδωσαν ἕνα ἀπὸ καὶ πειστικότερο δείγμα τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τοῦ κ. Βακαλοπούλου.

Σχετικὰ μὲ τὶς μεταφράσεις, προκειμένου γιὰ τὸσο ἐκλεκτοὺς καὶ δοκιμασμένους μεταφραστές, ὅπως ὁ κ. Κουκούλας ποῦ μετέφρασε τὸ πρῶτο καὶ ὁ κ. Σηληγιωτόπουλος ποῦ μετέφρασε τὸ δεύτερο ἔργο, δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἦταν—ὅπως καὶ ἦταν—ἀπὸ κάθε ἀποψη ἐπιτυχημένες.

Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Πονηρίδη ὑπογράμμιζε λεπτὰ κι' ἀπαλὰ τὸ νόημα τῶν ἔργων καὶ σκόρπιζε μιὰν εὐγενική, μόλις αἰσθητὴ δόνησι στὴν ἀτμόσφαιρά τους· κι' οἱ χοροὶ ποῦ ἐσύνθεσε ὁ ἐκλεκτὸς καλλιτέχνης κ. Ἀγγελος Γριμάνης καὶ τοὺς ἐξετέλεσε μαζί μὲ τὴν πολὺ ἀξιοπρόσεκτη χορευτρία δι' ἰδα Κανούτα, ἦταν γεμάτοι χάρη, κέφι καὶ ἀρμονία.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσι, ἔχουμε νὰ ποῦμε ὅτι συνολικὰ ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ ἐπιτυχημένες· εἶχε καὶ πειθαρχία κι' ἐνότητα καὶ κατανόηση καὶ γοργότητα· μπορούσε ὅμως νὰ προσθέσουμε ὅτι τὸ πρῶτο ἔργο ἀποδόθηκε καλύτερα, ἀρτιότερα.

Ὁ πρῶτος ἔπαινος ἀνήκει στὸν κ. Μορίδη. Στὸν ρόλο τοῦ Τσελλιο ἦταν πραγματικὰ θαυμάσιος· ἔδωσε μ' ἐξαιρετικὴ δύναμη καὶ τέχνη τὴ φλογισμένη ψυχὴ καὶ τὸ ἰσχυρὸ πάθος τοῦ ποιητικοῦ νέου. Ὅπως κάθε φορὰ ποῦ τοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ πλούσια χαρίσματά του σὲ ρόλους ταιριαστοὺς μὲ τὸ ταλέντο του, εἶται καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ ζωντάνεψε μὲ πλήρη ἐπιτυχία τὸν τραγικὸ, μὰ καὶ τόσο εὐγενικὸ καὶ συμπαθητικὸ ἥρωα τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. Ἀποστολίδης, ποῦ ἐρμήνευσε τὸν Ὁκτάβιο,—ἕναν τύπο ἀντίθετο τοῦ Τσελλιο, μὲ τὴ χαρούμενη, τὴν ἐπιπόλαιη ἀντίληψη τῆς ζωῆς, μὰ ποῦ στο βάθος εἶχε δυνατὸ κι' ὠραῖο τὸ αἰσθημα τῆς φιλίας—, ἐπαίξε μὲ πλήρη κατανόηση τοῦ ρόλου του, μὲ πολλὴ ζωντάνια καὶ μὲ κέφι. Ἐπιπροσθέτως—καὶ τὸ τονίζουμε αὐτὸ μὲ ἰδιαιτέρη εὐχαρίστησι—ἦταν καὶ καλὰ μελετημένος, πράγμα ποῦ συνετέλεσε ἀσφαλῶς στὸ νὰ ἐκδηλωθοῦν καλύτερα καὶ προφανέστερα οἱ ἀξιόλογες ἱκανότητες τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ἠθοποιῦ.